

Afsprakenakkoord Sint Eustatius 2022-2023

PARTIJEN:

- A. Het Openbaar Lichaam Sint Eustatius, hierbij vertegenwoordigd door M.A.U. Francis, de Regeringscommissaris van Sint Eustatius (hierna te noemen OLE of Sint Eustatius);

En

- B. De Staat der Nederlanden, hierbij vertegenwoordigd door mevrouw A. van Huffelen, de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Digitalisering (hierna te noemen de Staat);

OVERWEGENDE DAT:

- Het land Nederlandse Antillen op 10 oktober 2010 is ontmanteld, per welke datum het eilandgebied Sint Eustatius juridisch is komen te vervallen waarna het eiland Sint Eustatius verder als openbaar lichaam constitutioneel direct onder de Staat valt;
- Op het eiland Sint Eustatius sinds 8 juli 2020 de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius wordt uitgevoerd. Dit wetsvoorstel strekt ertoe de bestuurlijke ingreep op het eiland Sint Eustatius te verlengen en de huidige voorzieningen in de Tijdelijke wet taakverwaarlozing Sint Eustatius (hierna: Tijdelijke wet) geleidelijk af te bouwen;
- Het OLE en de Staat sindsdien samen resultaatgericht investeren in de verdere bestuurlijke, sociale en economische ontwikkeling van het eiland Sint Eustatius waarvan de resultaten duidelijk zichtbaar en merkbaar zijn bij zowel de partners op rijksniveau als onder de Stataanse bevolking;
- Partijen deze positieve wijze van samenwerking graag met elkaar willen voortzetten, op de manier zoals verder omschreven in dit Afsprakenakkoord en de uitvoeringsagenda;
- Dit Afsprakenakkoord wordt afgesloten onder de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius waarvan de verantwoordelijkheid en wettelijke bevoegdheid van de regeringscommissaris, de eilandsraad en de staatssecretaris van BZK conform de wet blijft gelden;

- Dit Afsprakenakkoord accommodeert het benoemen van gedeputeerden conform de overgang naar fase 2.0 zoals omschreven in de Memorie van Toelichting van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius. De bevoegdheden van gedeputeerden worden meegenomen in het samenspel regeringscommissaris – eilandsraad – de staatssecretaris van BZK;
- Partijen inzien dat deze afspraken hoofdzakelijk de belangrijkste prioriteiten voor de periode tot overgang naar fase 2.0 uit de Memorie van Toelichting onder de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius benadrukken. Voor daadwerkelijke realisatie van de prioriteiten en concrete acties tussen de afzonderlijke ministeries en Sint Eustatius zijn aanvullende gesprekken nodig, waarbij er gedurende de looptijd van dit Afsprakenakkoord wordt gewerkt met de uitvoeringsagenda (bijlage 1);
- Reeds lopende uitvoeringsafspraken, projecten en andere reeds gemaakte afspraken tussen partijen, onverminderd van kracht zullen blijven en hieraan zowel door het OLE als de Staat uitvoering aan wordt gegeven;
- Sint Eustatius de uitvoeringsagenda van het Meerjaren Uitvoeringsplan 2022-2026 (hierna: MUAP) als de grondslag in de samenwerking met de Staat ziet, waarin een grote hoeveelheid programma's, projecten en activiteiten is opgenomen en waarvan de voortgang wordt bewaakt binnen het samenspel regeringscommissaris – Eilandsecretaris – Directeuren en de Programma Project Management Organisatie (hierna: PPMO). PPMO heeft in deze een ondersteunende en faciliterende taak door het bewaken van de prioriteiten, tijdlijnen en inzet van mensen en financiën.

KOMEN HIERBIJ OVEREEN:

1. Prioriteiten

- a. Het OLE werkt aan de realisatie van de acties die in de uitvoeringsagenda van het MUAP 2022-2026 zijn opgenomen en (deels) zijn vertaald naar dit Afsprakenakkoord.
- b. Daarbij wordt erkend dat één van de uitkomsten van het mediation-traject tussen de regeringscommissaris en de eilandsraad in het voorjaar van 2022 een gezamenlijke prioriteitenlijst is. De korte-termijn prioriteiten uit deze gezamenlijke lijst zijn overgenomen in dit Afsprakenakkoord. De prioriteiten op lange termijn, zijn benoemd als aandachtspunten voor het Afsprakenakkoord van 2023 en verder.
- c. De Staat en het OLE werken in de periode juli 2022 – juli 2023 gezamenlijk aan de realisatie van de specifieke prioriteiten genoemd onder c. De onderwerpen zijn niet hiërarchisch genummerd en er is geen sprake van een rangorde. De onderwerpen zijn onder te brengen in vier centrale thema's te weten welzijn, welvaart, circulariteit en goed bestuur. Vanaf pagina 6 worden de prioriteiten toegelicht.
- d. De korte-termijn prioriteiten in dit Afsprakenakkoord zijn als volgt:
 - i. Armoedebestrijding; waaronder de kosten voor levensonderhoud (drinkwater, telecom) en daaruit volgend inzet op duurzame energie;
 - ii. Sociale huisvesting – renovatie, nieuwbouw, onderzoek naar verkoop van sociale woningen en de verordeningen;
 - iii. Duurzame landbouw en strategisch plan loslopend vee;
 - iv. Het uitvoeren van het huidige wegenplan;
 - v. Notariële en bancaire dienstverlening;
 - vi. Connectiviteit en duurzame luchtverbindingen.
 - vii. Onderhoud huidige havenfaciliteiten; de update van de huidige tarievenstructuur en de daarmee gepaard gaande belastinginkomsten en verkenning toekomstige havenfaciliteiten;
 - viii. Verbeteren kwaliteit zorgverlening en onderzoek doen naar uitvoerbaarheid dialyse en gynaecologie;
 - ix. Economische ontwikkeling (waaronder het opzetten van een werkgroep ter bespreking van toekomstvisie GTI), o.a. m.b.t. toerisme en cultureel erfgoed;
 - x. Het versterken van het telecom-netwerk;
 - xi. Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht.

2. Werkwijze:

- a. Partijen zetten samen de positieve en resultaatgerichte aanpak voort. Wanneer er vanuit Rijkszijde meerdere ministeries betrokken zijn bij een onderwerp (en het een interdepartementaal onderwerp betreft in relatie tot dit Afsprakenakkoord) coördineert het directoraat-generaal Koninkrijksrelaties het geheel;
- b. Oplossingsgericht samenwerken staat altijd centraal daar waar het OLE samen met het Rijk tot resultaten wil komen. Dit uitgangspunt wordt onderstreept en deze praktische samenwerking tussen sleutelfiguren van zowel het OLE als het Rijk is de 'ruggengraat' van dit akkoord;
- c. Het OLE heeft het initiatief genomen tot het realiseren van de jaarlijkse uitvoeringsagenda (hetgeen aansluit bij het MUAP 2022-2026). Naast vaststelling in de stuurgroep CN behoeft de uitvoeringsagenda de instemming van zowel de staatssecretaris van BZK als van het OLE;
- d. De uitvoeringsagenda maakt integraal onderdeel uit van dit Afsprakenakkoord. De uitvoeringsagenda voor 2022 is als bijlage bijgevoegd;
- e. De regeringscommissaris van Sint Eustatius rapporteert over de voortgang en financiële uitputting van de benoemde middelen aan de directeur Caribisch Nederland waarbij in ieder geval wordt ingegaan op de voortgang en knelpunten van het Afsprakenakkoord zoals in dit document vermeld;
- f. De directeur Caribisch Nederland verstrekt de rapportage aan de Stuurgroep CdKNL ter bespreking en de regeringscommissaris voert binnen 6 weken nadat de rapportage is ontvangen een gesprek met de eilandsraad over de rapportage. De eerste rapportage wordt uiterlijk 1 december 2022 ingediend;
- g. Over de uitvoering van dit Afsprakenakkoord en de continuïteit hiervan is er – in lijn met de huidige werkwijze – frequent en operationeel contact tussen ambtenaren van het OLE en ambtenaren van het DGKR van het ministerie van BZK.

3. Randvoorwaarden:

- a. Partijen committeren zich om dit Afsprakenakkoord in nauwe onderlinge samenwerking te realiseren en terugkomende vraagstukken aan te pakken en op te lossen. De methoden die hiervoor ingezet worden zijn:
 - i. Coördinatie: DG KR helpt mee vanuit de coördinerende functie om tot pragmatische oplossingen te komen en waar nodig en mogelijk een mediërende rol te spelen;
 - ii. Escalatie: Opschalen binnen het verantwoordelijk ministerie; voorleggen in VC OLE-BZK ter bespreking of besluitvorming; bewindspersonenoverleg;
 - iii. Ruimte voor pilots: samen zaken uitproberen, de precieze invulling hiervan is ministerie-afhankelijk.
- b. Partijen streven naar structurele en duurzame oplossingen, waarbij maatwerk, een hands-on (praktische) aanpak en relatief kleine ingrepen waarmee resultaten bereikt kunnen worden de voorkeur genieten, al dan niet met gebruik van tijdelijke pilots.
- c. Partijen committeren zich eraan om in het geval van knelpunten dan wel uitvoering van het akkoord in gesprek te gaan en hier pragmatisch en oplossingsgericht naar te kijken. Daar waar het onderwerpen op terreinen van andere departementen betreft, treedt het ministerie van BZK als coördinator op.
- d. Wanneer een knelpunt voorgelegd wordt aan het ministerie van BZK, streven Partijen ernaar binnen zes (6) weken een eindbeslissing te hebben. Tevens worden knelpunten in de reguliere voortgangsrapportage benoemd en besproken in het daaropvolgende overleg.
- e. Met betrekking tot de ophoging van de Vrije uitkering: Met ingang van 2022 wordt de vrije uitkering structureel verhoogd. In 2022 gaat het om een bedrag van €1.028.000 euro (USD 1.213.000). Dit bedrag is een eerste stap om de vrije uitkering meer in overeenstemming te brengen met de kosten die gepaard gaan met de uitvoering van de eilandelijke taken. De komende jaren is voorzien in een verdere verhoging van de eilandelijke middelen. Voor de drie eilanden samen is vanaf 2025 structureel ruim 13 miljoen euro (USD 15,4 miljoen) beschikbaar. De verhoging van de vrije uitkering is nodig voor een adequate uitvoering van de eilandelijke taken (in het bijzonder het meer structureel bekostigen van zaken die nu incidenteel worden bekostigd). De precieze invulling zal via een begrotingswijziging worden voorgelegd aan de Eilandsraad.

- f. Het ministerie van BZK investeert vanuit de eigen begroting structureel en incidenteel voor de uitvoering van de afspraken en organisatieontwikkeling van de openbare lichamen. Om de uitvoeringskracht te versterken is dat in 2022 in totaal €1,6 miljoen euro. Het structurele deel, zijnde jaarlijks €667.000, wordt vanaf 2022 beschikbaar gesteld en daarvoor zijn er onder doelstelling 7 en 8 al concrete acties benoemd voor de jaren 2022 en 2023. BZK/DGKR maakt op korte termijn met de eilanden nadere afspraken over hoe het incidentele bedrag van ca. €1.000.000 ingezet kan worden ten behoeve van de uitvoering van het Afsprakenakkoord Sint Eustatius 2022-2023.
 - g. Het ministerie van IenW kan akkoord gaan met het Afsprakenakkoord die voorligt en met een onderzoek naar de hoogte van de Vrije Uitkering, op de expliciete voorwaarde dat IenW geen taken en/of verantwoordelijkheden van de eilanden overneemt en IenW niet gehouden is c.q. kan worden huidige en toekomstige eilandelijke ambities te financieren.
4. Verdere uitwerking van de 11 korte-termijn prioriteiten in dit Afsprakenakkoord:
- a. Partijen hebben samen 11 korte-termijn prioriteiten bepaald voor de periode 2022 – 2023. Het grondslagdocument hiervoor is het MUAP 2022-2026. Dit Afsprakenakkoord is een uitwerking van de inspanning die de Staat enerzijds en Sint Eustatius anderzijds met elkaar aangaan om in de periode 2022 – 2023 samen te werken aan de 11 prioriteiten.
 - b. Vanaf 1 juli 2023 zal dit Afsprakenakkoord komen te vervallen en zullen er nieuwe prioriteiten bepaald worden door de regeringscommissaris/het bestuurscollege in samenspraak met de dan verkozen eilandsraad en gedeputeerden.

Aldus overeengekomen in tweevoud en ondertekend te _____ op _____

De Staat der Nederlanden,

Het Openbaar Lichaam Sint Eustatius,

.....
Mevr. A. van Huffelen
*Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties
en Digitalisering*

.....
Mevr. M.A.U. Francis
Regeringscommissaris Sint Eustatius

Bijlage 1 - toelichting uitwerking prioriteiten

1. Inleiding

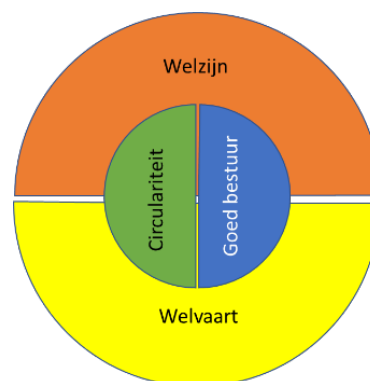
Sint Eustatius wil zich ontwikkelen tot een eiland met een hoog welzijnsniveau waarin alle burgers gezond zijn en gelijke kansen hebben om te groeien en te ontwikkelen. Economische welvaartsontwikkeling moet plaatsvinden met als basis de toegang tot basisvoorzieningen en bestaanszekerheid. Sint Eustatius wil een natuurschoon, duurzaam en klimaat-neutraal eiland zijn en onafhankelijk zijn van fossiele brandstoffen en ontwikkelingen op de internationale energiemarkt. Tenslotte zal een sterke, professionele en integere overheidsorganisatie deugdelijk begrotings- en financieel beheer voeren en de democratische rechtsstaat borgen. Daarvoor zal ook gekeken worden naar een efficiëntere werking van het openbaar bestuur en de bijbehorende bestuurs- en uitvoeringskracht.

In het recentere verleden is Sint Eustatius geconfronteerd met een aantal grote uitdagingen die de kwetsbaarheden hebben uitvergroot. De orkanen Irma en Maria in 2017 hebben de kwetsbaarheid van de infrastructuur laten zien en de COVID-19-pandemie en de oorlog in Oekraïne hebben de afhankelijkheid van mondiale gebeurtenissen duidelijk gemaakt. Naast deze externe kwetsbaarheden was de aanleiding voor de ingreep door de nationale overheid dat er ook interne kwetsbaarheden zijn die het openbaar bestuur raken.

Sint Eustatius staat aan de vooravond van een nieuwe fase in haar ontwikkeling en voor de uitdaging om, rekening houdend met de kwetsbaarheden en voortbouwend op de kracht van het verleden, de toekomst gebalanceerd vorm te geven. Deze toekomst heeft *strong roots*, een *blue economy* en een *green island*. Deze begrippen komen dan ook terug in de beleidsvisie die is opgesteld tot en met 2026. Verder omarmt de toekomst de eilandidentiteit (de unieke eigenschappen van Sint Eustatius en haar bewoners) als rotsvast fundament waarop een zelfredzame, duurzame, verbonden, bereikbare, welvarende, trotse, cultuurhistorische en inclusieve samenleving is gevestigd.

Middels het Regeerakkoord werkt het Rijk toe naar het ijkpunt sociaal minimum door de inkomens (minimumuitkeringen, minimumloon en kinderbijslag) te verhogen en tegelijkertijd de kosten van levensonderhoud te verlagen. Dit wordt onder andere gedaan door het vergroten van het aandeel duurzaam opgewerkte energie en het verlagen van de kosten van drinkwater, telecom en kinderopvang. Verder speelt het verlagen van woonkosten een belangrijke rol in het bieden van bestaanszekerheid. In dit Afsprakenakkoord wordt er daarom ook aandacht geschonken aan sociale huisvesting.

Sint Eustatius zal in de kabinetsperiode 2022-2025 werken aan duurzame ontwikkeling waarin *strong roots*, *blue economy*, *green island*, *e-Statia* en *heritage* tot uitdrukking komen. Omdat in maart 2023 een nieuwe eilandsraad verkozen zal worden, is er gekozen voor een eerste greep aan de prioriteiten voor dit Afsprakenakkoord voor het komende jaar. Dit loopt samen met het Meerjaren Uitvoeringsplan 2022-2026 van Sint Eustatius (MUAP). De afspraken in dit document zullen gelden voor de periode 1 juli 2022 tot 1 juli 2023. Daarom worden er vanuit het MUAP afspraken gedestilleerd die op korte termijn voorzien in de behoefte van de burger van Sint Eustatius. Met de nieuw verkozen eilandsraad zal de regeringscommissaris/het bestuurscollege samen een traject doorlopen vanaf maart 2023 om de prioriteiten en afspraken voor de periode 1 juli 2023 tot 2025 en mogelijk verder vast te leggen.

Qua structuur is dit Afsprakenakkoord gegroepeerd in vier thema's. Goed bestuur en circulariteit vormen de kern: deze thema's zijn minder zichtbaar voor de burger, maar zijn cruciale kaders voor welzijn en welvaart. Welzijn en welvaart raken de burger en zijn daardoor zichtbaar. Samen met de eilandsraad zijn er prioriteiten vastgesteld die middels doelstellingen zijn vertaald naar concrete acties om uit te voeren. De uitvoeringsagenda is te vinden in bijlage 1.

Met de groepering van dit Afsprakenakkoord in vier thema's is aansluiting gezocht bij het Meerjaren Uitvoeringsplan 2022-2026. Hieronder is een verkorte weergave gegeven van de doelstellingen per thema zoals die in het MUAP 2022-2026 zijn opgenomen en worden uitgewerkt in de bijbehorende uitvoeringsagenda. Dit neemt niet weg dat reeds gemaakte afspraken op thema's en onderwerpen die buiten de prioriteiten vallen op reguliere wijze doorgang vinden. Veel van deze thema's komen dan ook terug in het MUAP 2022-2026.

2. Doelstellingen per thema

A. Welzijn

Sint Eustatius zet in op een veerkrachtige, cultureel betrokken, trotse en productieve gemeenschap met zelfredzame burgers die hun individuele capaciteiten optimaal ontplooiën en benutten. Men streeft naar een eiland met een hoog welzijnsniveau waarin alle burgers gezond zijn en gelijke kansen hebben om te groeien en te ontwikkelen. De eigen, unieke sociaal-maatschappelijke context is de basis voor de duurzame ontwikkeling van Sint Eustatius.

Doelstellingen:

1. Een zelfredzame en weerbare bevolking die zich staande kan houden in een steeds veranderende omgeving;
2. Een betrouwbaar zorgaanbod en een gezonde bevolking.

B. Welvaart

Sint Eustatius streeft naar een (donut)economie waarbinnen economische ontwikkeling plaats kan vinden en tegelijkertijd iedereen toegang heeft tot basisvoorzieningen. Het OLE creëert de randvoorwaarden, stimuleren duurzame economische en ruimtelijke ontwikkelingen actief en optimaliseren zo het verdienmodel voor Sint Eustatius en haar inwoners.

Doelstellingen:

3. Een vergroting van zinvolle werkgelegenheid;
4. Een robuuste infrastructuur;
5. Een verbetering van het zakelijke klimaat.

C. Circulariteit

Het uitgangspunt is een '*Green Statia*', waar natuurherstel en -behoud, lokale voedselproductie, watermanagement, energietransitie en afvalbeheer de kaders vormen waarbinnen welzijn en welvaart gerealiseerd worden. Het creëren van een schoon, duurzaam en klimaat-neutraal eiland wat onafhankelijk is van fossiele brandstoffen en ontwikkelingen op de internationale energiemarkt en zo mede de bestaanszekerheid van de inwoners van Sint Eustatius borgt.

Doelstellingen:

6. Een duurzame inzet van natuurlijke hulpbronnen;
7. Een evenwichtige ruimtelijke ordening.

D. Goed bestuur

Er wordt toegewerkt naar een sterke en professionele overheidsorganisatie die een deugdelijk begrotings- en financieel beheer voert en waarin de democratische rechtsstaat is geborgd. Het streven is een openbaar bestuur dat dienend is aan de gemeenschap, en dat gekenmerkt wordt door een hoge mate van professionaliteit, integriteit, slaagvaardigheid en transparantie.

Doelstellingen:

8. Een hoge kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van het openbaar bestuur;
9. Een optimaal financieel beheer en een goed functionerend financieel toezicht;
10. Een hogere politieke betrokkenheid van burgers en een vergrote kennis van de werking van het openbaar bestuur.

3. Prioriteiten Sint Eustatius

Deze doelstellingen worden vertaald naar een Afsprakenakkoord, waarbij de prioriteiten invulling geven aan het minimale te behalen resultaat tussen juli 2022 en juli 2023. De prioriteiten voor 2022-2026 zoals besproken tussen de regeringscommissaris en de eilandsraad (inclusief indeling daadwerkelijke uitvoering op korte- en lange-termijn) zijn:

Korte termijn (0-3 jaar):

1. Armoedebestrijding en duurzame energie:
Het verder toewerken naar het ijkpunt sociaal minimum om zo de inkomens te verbeteren en tegelijkertijd de kosten van levensonderhoud te verlagen, zoals het verlagen van de gebruikstarieven voor drinkwater t.o.v. de kostprijs, het vergroten van het aandeel duurzaam opgewekte elektriciteit en het verlagen van de kosten van telecom, wonen en kinderopvang. Daarnaast wordt met het programma BES(t) 4 Kids ook ingezet op het verbeteren van de kwaliteit van de kinderopvang.

2. **Sociale huisvesting – fase 1:**

Voor sociale huisvesting zal tijdens het werkbezoek van de Minister van VRO een intentieverklaring getekend worden voor o.a. de renovatie en nieuwbouw van sociale huisvesting op Sint Eustatius. Deze intentieverklaring vormt het fundament voor de te nemen acties voor de komende periode. Het richt zich in de eerste fase op de renovatie van twintig sociale huurwoningen; het vaststellen van de relevante verordeningen om betaalbaarheid te verbeteren; waaronder een verhuurderssubsidieverordening; een woningwaarderingsverordening en een verordening voor het instellen van een huurcommissie. Daarnaast wordt een start gemaakt met een projectplan voor de nieuwbouw in samenspraak met Bazalt wonen. En wordt een onafhankelijk onderzoek opgestart om de behoefte van bewoners te inventariseren om hun sociale huurwoning te kunnen kopen.
3. **Duurzame landbouw en strategisch plan loslopend vee:**

Het garanderen van voldoende lokale voedselzekerheid en voedselveiligheid door het ontwikkelen van duurzame landbouw en veeteelt, met als voorwaarde de beheersing van loslopend vee. Middels een probleemanalyse en een actiedocument werkt het OLE toe aan de goedkeuring van een integraal landbouwontwikkelingsproject. Dit project is naar verwachting eind 2022 gereed en vastgesteld. In 2023 start het OLE met de werving van een projectmanager gebaseerd op het actiedocument en deze heeft als eerste de opdracht om een operationeel plan van aanpak te schrijven en implementeren. Voor wat betreft de loslopend vee problematiek is de tactische aanpak goedgekeurd en is de financiering verkregen. Zodra de projectleider loslopend vee is aangesteld, start deze met het schrijven en implementeren van het operationele plan van aanpak om het loslopend vee te verwijderen en hierop te handhaven. Als onderdeel van het Nature Environment Policy Plan (NEPP) zet het OLE ook in op het herstel van het koraal. Dit gebeurt in nauw overleg met Stenapa.
4. **Het uitvoeren van het huidige wegenplan:**

Het aanleggen en herstellen van de Road behind the Mountain, de Airport Boulevard Phase 1, de Oranjebaiweg Phase 1 en de afwatering bij de luchthaven.
5. **Notariële en bancaire dienstverlening:**

Het zorgdragen dat met behulp van het ministerie van JenV uiterlijk 1 januari 2023 notariële dienstverlening duurzaam is gerealiseerd. Voor bancaire dienstverlening wordt met het ministerie van Financiën en Saba samengewerkt waarbij toegang tot een betaalrekening gegarandeerd zal worden. Vervolgens kan worden gesproken over de introductie van de Nationale Hypotheekgarantie op Sint Eustatius, om financiering makkelijker te maken.
6. **Connectiviteit en duurzame luchtverbindingen:**

Het afronden en evalueren van het ferryproject en het verkennen van een PSO voor luchtverkeer als instrument om het belang van betrouwbare, betaalbare en bereikbare luchtverbindingen structureel beter te borgen. Dit is gebaseerd op de eerdere onderzoeken die hierover zijn geschreven. Sint Eustatius trekt hierbij samen op met Saba.
7. **Onderzoek en onderhoud huidige havenfaciliteiten:**

Het uitvoeren van achterstallig onderhoud aan de huidige havenfaciliteiten, aanpassen van de tarievenstructuur, het updaten van het onderzoek naar de verplaatsing van de commerciële (vracht)haven naar een nieuwe locatie en het creëren van een jachthaven. Waar mogelijk, indien de financiering vanuit de begroting OLE dat toelaat, wordt aan het nieuwe onderzoek uitvoering gegeven van de verplaatsing.
8. **Verbeteren kwaliteit zorgverlening – fase 1:**

In de eerste fase wordt gewerkt aan een top 10 van verbeteringen, waaronder bijvoorbeeld de werkprocessen voor medische uitzendingen. Tevens uitvoering geven aan de uitkomsten van het seminar 'Medical Referrals' van mei jl. in samenwerking met Saba. Daarnaast worden de mogelijkheden onderzocht van het implementeren van peritoneale nierdialyse en gynaecologie.
9. **Economische ontwikkeling:**

Onderzoek naar de toekomstvisie van GTI op Sint Eustatius. Dit levert een draaiboek op waarin de rollen en acties van de betrokken departementen (I&W, LNV, EZK, SZW, BZK) wordt uitgewerkt. BZK neemt de coördinatie van dit overleg voor haar rekening. Voor de ontwikkeling van toerisme wordt in overleg met de Toerisme Office de subsidie bekeken in het licht van de huidige ontwikkelingen als gevolg van de COVID pandemie (zijn er wijzigingen nodig in de toekenning). Op het gebied van cultureel erfgoed zal het Openbaar Lichaam samenwerken met het ministerie van OC&W en de directie Cultureel Erfgoed voor de First Salute in 2026. Ook zal het Openbaar Lichaam een Heritage Officer aanstellen in

deze periode en de daarvoor benodigde financiering zoeken. Dit is de uitvoering van de aanbevelingen van de Sint Eustatius Heritage Committee.

10. Versterken bestuurs- en uitvoeringskracht:

Het zoveel mogelijk wegwerken van eilandelijke achterstanden en een specifieke inzet op criteria uit de Memorie van Toelichting van de Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius.

Lange-termijn (>5 jaar):

11. Sociale huisvesting – het tot stand brengen van een woonvisie voor Sint Eustatius (in afstemming met DG Wonen);
12. Het tot stand brengen van het Centraal Overheidsgebouw (COS) - in 2022 wordt het Project Informatie Document (PID) vastgesteld en o.b.v. dit document vindt er besluitvorming plaats over het bouwen van het COS op Sint Eustatius. Uiterlijk maart 2023 worden er afspraken gemaakt over het onderhoud van de huidige Rijks huisvesting met het RVB.
13. Vervolgstappen m.b.t. de uitkomsten van het onderzoek naar de (mogelijke) herplaatsing van de commerciële (vracht)haven, indien financiering vanuit de begroting OLE dat toelaat;
14. De Stuurgroep onder leiding van de Regeringscommissaris/de Gezaghebber bestaande uit het QBMC; Auxillery Home; Public Health Departement en VWS gaat verder met het bespreken en het nemen van acties om de kwaliteit zorgverlening verder te verhogen.

De prioriteiten zijn opgedeeld in korte en lange termijn. Omdat er voor dit Afsprakenakkoord uitgegaan wordt van een looptijd van 1 jaar (juli 2022-juli 2023) worden alleen de korte termijn prioriteiten onder deze afspraken uitgevoerd. De lange termijn prioriteiten voorzien in een doorkijk vanaf juli 2023 en verder. Zowel de korte- als de lange-termijn prioriteiten zullen na de eilandsraadsverkiezingen in maart besproken worden, samen met de resultaten van de huidige afspraken. Op basis van de voortgang wordt besloten welke prioriteiten ook in het volgende akkoord terugkomen. Zodoende wordt continuïteit gewaarborgd en zal het nieuwe Afsprakenakkoord van 2023 en verder de destijds geldende politieke prioriteiten meenemen. In bijlage 1 worden de afspraken voor juli 2022 – juli 2023 concreet uitgewerkt.

Bijlage 2 – Uitvoeringsagenda Afsprakenakkoord Sint Eustatius 2022-2023: van doelstelling naar concrete acties.

Thema 1: Welzijn

Doelstelling 1: Een zelfredzame en weerbare bevolking die zich staande kan houden in een steeds veranderende omgeving.

	Actie en artikel MUAP	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Verhogen van het wettelijk minimumloon (WML) MUAP: A.9	<ul style="list-style-type: none"> Ambitie is om te komen tot een significante verhoging van het wettelijk minimumloon, om in 2025 het ijkpunt sociaal minimum te bereiken. Minister APP steunt op voorhand een beleidsmatige verhoging van 10% per 1 januari 2023. Hierover wordt de Centraal Dialoog Sint Eustatius geconsulteerd. 	N.v.t., komt ten laste van werkgevers.	SZW	Standpuntbepaling Centraal Dialoog Sint Eustatius over verhoging wettelijk minimumloon per 1 januari 2023.	Per 1 januari 2023 significante stap zetten op het niveau van het wettelijk minimumloon.	Een significante stap zetten richting het sociaal minimum, zodat het realiseren van het sociaal minimum als einddoel in 2025 kan worden gehaald (i.c.m. actie 2).
2	Verhogen van de minimum-uitkeringen.	<ul style="list-style-type: none"> Een stapsgewijze verhoging van de minimumuitkeringen (onderstand, AOV en AWW) met als doel om in 2025 het ijkpunt sociaal minimum te bereiken. (Randvoorwaarde is verhoging van de WML m.u.v. verkleinen afstand onderstand t.o.v. WML voor toeslag zelfstandig wonen en toeslag gezamenlijke huishouding). 	SZW: € 325.000 in 2022 en € 5.437.000 in 2023 voor CN-breed. Verdeling naar rato van feitelijke besteding. Dit betreft voor 2023 een maximumbedrag (afhankelijk van ruimte die werkgevers zien om WML te verhogen).	SZW	Een verhoging van de toeslagen zelfstandig wonen en gezamenlijke huishouding in de onderstand van respectievelijk 7,5% en 15% per 1 juli 2022.	Per 1 januari 2023 een significante stap zetten op het niveau van de uitkeringen onderstand, AOV en AWW. Percentage verhoging in beginsel gelijk aan verhoging minimumloon.	Zie onder actie 1.

	MUAP: A.9.2.	<ul style="list-style-type: none"> Minister APP steunt een beleidsmatige verhoging van 10% per 1 januari 2023, onder voorwaarde van evenredige verhoging van het minimumloon. 					
3	Verhogen kinderbijslag en verbeteren kwaliteit en financiële toegankelijkheid kinderopvang.	<ul style="list-style-type: none"> Een verhoging van de kinderbijslag met \$10 per 1 juli 2022 en \$10 per 1 januari 2023 tot een kinderbijslag van \$109 per kind per maand te komen. Het verbeteren van de kwaliteit en de financiële toegankelijkheid van kinderopvang. 	SZW: € 262.000 in 2022 en € 1.064.000 in 2023 voor CN-breed. Verdeling naar rato van feitelijke besteding. Voor kinderopvang zijn reeds middelen beschikbaar gesteld voor het programma BES(t) 4 Kids.	SZW Kinderopvang: SZW/OCW	Een verhoging van kinderbijslag met \$10 per kind per maand per 1 juli 2022. In het programma BES(t) 4 Kids wordt samen met de eilanden gewerkt aan het verbeteren van de kwaliteit en de financiële toegankelijkheid van kinderopvang.	Een verhoging van kinderbijslag met \$10 per kind per maand t.o.v. stand 1 juli 2022.	Een verhoogde kinderbijslag van \$20 per kind per maand.
4	Moderniseren sociale zekerheidsstelsel	<ul style="list-style-type: none"> Het voorbereiden van een werkloosheidsregeling die deze kabinetsperiode in werking treedt. Het onderzoeken van een loondervingsuitkering voor de begeleider bij medische uitzending. 	SZW: €700.000 in 2023 voor implementatiekosten CN-breed.	SZW	Vorbereiding en consultatie Centraal Dialoog Sint Eustatius t.b.v. opstellen van een werkloosheidsregeling. Vorbereiden regeling voor begeleider medische uitzending.	Een concept werkloosheidsregeling voor de BES-eilanden. Contouren voor een regeling voor begeleider medische uitzending gereed.	In deze kabinetsperiode een werkloosheidsregeling voor werknemers en uitkering begeleider medische uitzending voor werkgevers.
5	Verbeteren toegang tot sociale uitkeringen	<ul style="list-style-type: none"> Verkennd gesprek SZW en OLE om voorlichting en de aanvraagprocedure te optimaliseren vanuit perspectief van de burger. 	N.v.t.	OLE – Social Domain	Toegang tot informatie sociale uitkeringen garanderen voor burger.	Degelijke communicatie via verschillende kanalen waardoor er informatie wordt gegeven over aanvraagprocedure	Meer burgers die toegang hebben tot sociale uitkeringen.

	MUAP: A.9.1.	<ul style="list-style-type: none"> • Verkennen van taakoverdracht voor bijzondere onderstand. (Randvoorwaarde is dat OLE voldoende uitvoeringskracht bezit om deze taak over te nemen). • Toegang tot informatie garanderen voor burger. 				en hoogte sociale uitkering.	
6	Verlagen kosten van levensonderhoud: kosten drinkwater	<ul style="list-style-type: none"> • Het verlagen van de vaste tarieven van drinkwater zodat deze lagers is t.o.v. de kostprijs (middels een structurele subsidie, vaststelling precieze subsidie volgt juli 2022). 	IenW, €4.500.000 voor 2022 en €2.250.000 voor 2023 e.v. CN-breed. Verdeling op basis van het aantal aansluitingen per eiland.	IenW i.s.m. STUCO	Opgehoogde subsidieregeling op basis waarvan STUCO subsidie kan aanvragen voor het doorvoeren van een verlaagd maandelijks drinkwatertarief voor de burger.	Verlaagd maandelijks drinkwatertarief voor de burger door een structurele dekking voor het verlagen van de vaste tarieven t.o.v. hun kostprijs.	O.b.v. maximale subsidies (vaststelling per juli 2022) en bij gelijkblijvende omstandigheden als onderzocht in 2021 een verlaging van de vaste drinkwatertarieven tot circa \$7 per maand.
7	Verlagen kosten van levensonderhoud: kosten telecom	<ul style="list-style-type: none"> • Verlagen maandelijks kosten telecom. • In overleg met EZK verkennen hoe telecom-netwerk verbeterd kan worden. 	EZK, €2.000.000 voor 2022 en €2.250.000 voor 2023 e.v. CN-breed. Verdeling op basis van het aantal aansluitingen per eiland.	EZK	Afspraken tussen telecomproviders en het doorberekenen van subsidies naar klanten. Overleg met EZK over versterken telecom-netwerk.	Verlaagd maandelijks telecomtarief voor inwoners.	Een nog nader te bepalen verlaging per maand per huishouden voor kosten van telecom en een versterkt telecom-netwerk.
8	Versterking ondersteuning op het gebied van armoede en schulden.	<ul style="list-style-type: none"> • Opleiden van twee medewerkers van het OLE op het gebied van schuldhulpverlening en financieel management (tweejarig HBO-traject). 	N.v.t., eigen begroting SZW.	SZW/OLE	Twee medewerkers van het OLE worden deels vrijgesteld om een tweejarig deeltijdprogramma te volgen.	Idem 2022.	Verbeterde dienstverlening aan inwoners van Sint Eustatius die kampen met armoede en schulden.

9	Versterking en ondersteuning Centrale Dialoog Sint Eustatius.	<ul style="list-style-type: none"> Het werven van een nieuwe voorzitter en secretaris CD. Het ondersteunen van de Centrale Dialoog als relevante gesprekstafel voor onderwerpen op het gebied van economie en arbeidsmarkt. 	N.v.t., eigen begroting SZW, afspraken nog nader te maken.	SZW/OLE	Opstarten werving nieuwe voorzitter en secretaris.	Traject opstarten tezamen met eilandsraad en gedeputeerden voor nieuw Afsprakenakkoord 2023 e.v.	Een volwaardige en betrokken Centrale Dialoog Sint Eustatius.
---	---	---	--	---------	--	--	---

Doelstelling 2: Een betrouwbaar zorgaanbod en een gezonde bevolking.

	Actie en artikel MUAP	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Onderzoeken mogelijkheden nierdialyse MUAP: A.5.2.	<ul style="list-style-type: none"> Het onderzoeken van de mogelijkheden voor peritoneale nierdialyse door VWS middels een taskforce o.l.v. RvT SEHCF. 	N.v.t.	VWS	Afronden onderzoeken mogelijkheden van het aanbieden van peritoneale nierdialyse.	Uitvoeren bevindingen onderzoek naar het aanbieden van peritoneale nierdialyse.	Een besluit omtrent de mogelijke implementatie van peritoneale nierdialyse.
2	Onderzoeken ongelijkheden gynaecologische zorg MUAP: A.5.	<ul style="list-style-type: none"> Het waar mogelijk verbeteren van eerste- en tweedelijns gynaecologische zorg door SEHCF. 	N.v.t.	VWS	Afronden verkenning verbetering gynaecologische zorg.	Uitvoeren uitkomsten verkenning voor verbetering van gynaecologische zorg.	Implementeren van mogelijke verbetering van gynaecologische zorg.

Thema 2: Welvaart

Doelstelling 3: Een vergroting van zinvolle werkgelegenheid.

	Actie en artikel MUAP	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Intensiveren dienstverlening arbeidsbemiddeling MUAP: A.2.	<ul style="list-style-type: none"> Bijzondere aandacht voor jongeren bij arbeidsbemiddeling, bijvoorbeeld door de inzet van een jongerenconsultent; Inzet instrumentarium om- en bijscholing (job programs); Het ontwikkelen van een arbeidsmarktvisie en versterken eilandelijke structuur die ziet op de arbeidsmarkt. 	SZW, €1 mln. structureel voor CN-breed.	SZW/OLE	Eventuele werving jongeren-consulent, inzet job programs.	Om- en bijscholing in sectoren waar personeel benodigd is; onderzoek arbeidsmarktvisie.	Een versterkte eilandelijke structuur die ziet op de arbeidsmarkt met een passende arbeidsbemiddeling voor jongeren.
2	Verduurzamen regionale samenwerking beroepsonderwijs	<ul style="list-style-type: none"> Verbeteren aansluiting tussen onderwijs en de arbeidsmarkt door operationaliseren arbeidsmarktplatform en verkenning regionale samenwerking, o.a. voor: <ul style="list-style-type: none"> Samenwerking m.b.t. arbeidvraag en -aanbod binnen hospitality sector; Samenwerking en uitwisseling van studenten en docenten op Bovenwinden; Samenwerking in beroepsopleidingen verpleegkunde, met mogelijke 	OCW, €1 mln. structureel voor CN-breed.	OCW	Opstellen plan door kwartiermaker OCW voor verkennen regionale samenwerking voor beroepsonderwijs.	Operationaliseren arbeidsmarktplatform voor studenten en werkzoekenden.	Een verbeterde en duurzame aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt voor de burger.

	MUAP: A.4.	<p>uitbreiding naar mbo+ specialisaties;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitrol samenwerking i.h.k.v. 'Samen Opleiden' binnen het beroepsonderwijs (onderwijsassistenten). 					
3	Werken met een beperking	<ul style="list-style-type: none"> • Voortzetten verschillende pilots met instrumenten voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, bijvoorbeeld als gevolg van een beperking. • Evalueren van instrumenten om op basis daarvan tussen openbaar lichaam en Rijk het gesprek aan te gaan over verduurzaming. 	<p>N.v.t.</p> <p>Budget vanuit begroting SZW.</p>	SZW/OLE	Continuering van Loonkostensubsidie-traject en inzet jobcoach. Feasibility study sociale werkplaats gericht op de specifieke wensen van Sint Eustatius.	Realisatie van pilot sociale werkplaats, continuering loonkostensubsidie en inzet jobcoach.	Adequate en kosten efficiënte instrumenten zodat alle inwoners van Sint Eustatius kunnen participeren op de arbeidsmarkt.

Doelstelling 4: Een robuuste infrastructuur;

	Actie en artikel MUAP	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Uitvoeren van het wegenplan MUAP: B.3.	<ul style="list-style-type: none"> • Het aanbesteden en een start maken aan het uitvoeren van de vier projecten voor 2022 en 2023, te weten: Road behind the Mountain, de Airport Boulevard Phase 1, de Oranjabaiweg Phase 1 en de afwatering bij de luchthaven. 	N.v.t., reeds toegekende financiële bijdrage door IenW wegen en erosiebestrijding.	OLE – ENI/PPMO	Aanbesteden en start werkzaamheden.	Opleveren Airport Boulevard Phase 1, Oranjabaiweg Phase 1 en afwatering bij de luchthaven. Uitvoeren Road Behind the Mountain.	Een versterkte infrastructuur voor woon- en werkverkeer. Aanleg van afwatering bij de luchthaven en 2 nieuw aangelegde wegen t.b.v. toestroom toerisme.

2	Onderhouden huidige havenfaciliteiten MUAP: B.2.1/B.2.13	<ul style="list-style-type: none"> Onderzoeken achterstand in onderhoud huidige havenfaciliteiten en verkennen start werkzaamheden; Onderzoeken en aanpassen tarievenstructuur; 	Eigen begroting OLE (reeds toegekende Wederopbouw-gelden BZK).	OLE - ENI	Een uitgevoerd onderzoek naar de achterstand in het onderhoud van huidige haven. Een aangepaste tarievenstructuur havenverordening.	Implementeren van nieuwe tarievenstructuur en verkennen mogelijkheden start achterstallig onderhoud aan haven.	Een goed onderhouden met moderne aanlegfaciliteiten en nieuwe tarievenstructuur ter verbetering van haveninkomsten.
---	---	---	--	-----------	---	--	---

Doelstelling 5: Een verbetering van het zakelijke klimaat.

	Actie	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Verbeteren notariële dienstverlening MUAP: B.8.2.	<ul style="list-style-type: none"> Tijdelijke waarnemer notariële dienstverlening voor Bovenwinden (in overleg met Gemeenschappelijk Hof); Verkenning duurzame oplossing om te zorgen voor vervanging bij afwezigheid. Mogelijk digitaliseren van een deel van de dienstverlening. Sturing geven met Saba aan de realisatie van notariële dienstverlening (bijvoorbeeld door middel van een werkgroep). 	Nee, JenV CN Beleids-agenda 2021-2025.	JenV	Een tijdelijke waarnemer voor notariële dienstverlening op het eiland.	Een start maken met het realiseren van een duurzame (gezamenlijke) notariële oplossing voor de BES-eilanden, met mogelijk een digitaliseringsslag.	Uiterlijk 1 januari 2023 een betrouwbare notariële dienstverlening en voldoende beschikbaarheid van een notaris op het eiland.
2	Verbeteren bancaire dienstverlening MUAP: B.8.2.	<ul style="list-style-type: none"> Garanderen toegang tot Nederlandse betaalrekening; Sturing geven met Saba aan de realisatie van bancaire dienstverlening (bijvoorbeeld door middel van een werkgroep). 	N.v.t.	MinFIN	Een onderzoek naar de mogelijkheden van het uitvoeren van een pilot hypotheek-garantie. Inzet op het verkrijgen van toegang tot betaalrekening.		Verbeterde toegang tot betaalrekening.

3	Verbeteren connectiviteit en een duurzame luchtverbinding MUAP: B.8.2.	<ul style="list-style-type: none"> Evaluëren pilot veerdienst (voor 1 juli 2023 afgerond); Het onderzoeken van mogelijkheden (zoals een PSO¹) voor een betrouwbare en betaalbare vliegverbindingen voor inwoners samen met Saba. 	N.v.t.	PSO onderzoek: IenW Ferry: OLE - ENI.	PSO onderzoek: IenW onderzoekt mogelijkheden van aanbieden betrouwbare vliegverbindingen voor inwoners	Ferry: Evaluatie pilot veerboot en vervolgstappen afspreken.	Betaalbare en duurzame (lucht)verbindingen die gewaarborgd zijn in de regionale context middels afspraken met zowel het Rijk als met private luchtvaartmaatschappijen.
4	Vergroten van inkomsten door toerisme MUAP: B.4.8/B.4.2/B.4.4/B.5.1	<ul style="list-style-type: none"> Een start maken uitvoeren Toerisme Visieplan; Evaluatie effectiviteit subsidie toerisme; Uitvoeren bestemmingsmarketing (blue economy). 	BZK, eilandelijke achterstanden	OLE - ENI	Een start maken met uitvoering van Toerisme Visieplan. Betrekken acties bij uitvoering doelstelling 3, actie 2.	Uitvoeren concrete acties die volgen uit Toerisme Visieplan.	Een vergroting van inkomsten d.m.v. toerisme door passende marketing en inzet op ecotoerisme.

¹ Kamerstuknummer 31936-896, kenmerk IenW/BSK-2021/326778.

Thema 3: Circulariteit

Doelstelling 6: Een duurzame inzet van natuurlijke hulpbronnen.

	Actie	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Vergroten aandeel duurzame energie MUAP: C.4.	<ul style="list-style-type: none"> • Uitbreiden capaciteit groene energievoorziening; • Voorlichting en besparingstips geven zodat energieverbruik onder consumenten afneemt (i.c.m. doelstelling 1, actie 6). 	EZK, €2.500.000 voor het OLE.	EZK/OLE - ENI	Lanceren van een publieke campagne over besparingstips en bewust energiegebruik.	Plan opstellen uitbreiden capaciteit groene energievoorziening.	Bewustwording over energiegebruik en energieverbruik onder consumenten laten afnemen.
2	Verduurzamen landbouw MUAP: C.1.4.	<ul style="list-style-type: none"> • Werving projectleider voor het verder ontwikkelen van de sector zodat lokale voedselproductie verbeterd. 	Nee, EU-fondsen.	OLE - ENI	Afronding laatste fase projectaanvraag en toekenning van middelen.	Werven projectleider om een start te maken met het opstellen en vaststellen van projectplan.	Het opstellen van een projectplan die de voedselzekerheid vergroot en bijdraagt aan het garanderen van duurzame lokale productie.
3	Uitvoeren strategisch plan loslopend vee MUAP: C.1.2.	<ul style="list-style-type: none"> • Starten met het verwijderen van het loslopend vee in het Boven National Park. • Handhaven van de APV op het gebied van loslopend vee in het bebouwde gebied. 	Nee, NMBP/NEPP.	LNV/OLE - ENI	Een start maken met het uitvoeren van de implementatie-agenda NEPP/NMB. De verwerkingsketen van loslopend vee op orde stellen.	Het opstellen van een operationeel plan voor 2023.	Het loslopend vee in Boven National Park en het bebouwd gebied verwijderen en handhaven conform regelgeving over veehouderij.

5	Verkenning m.b.t. Green Stata (raakvlakken met actie 1, 2).	<ul style="list-style-type: none"> Start verkennen economische kansen m.b.t. Green Stata en ontwikkeling economie (waaronder toekomstvisie GTI). 	BZK (incidenteel, eilandelijke prioriteiten), €1 mln. voor 2022.	OLE - ENI	Bespreken toekomstvisie GTI in werkgroep.	Een start maken aan uitvoering onderzoek naar economische kansen m.b.t. Green Stata en toerisme.	Het faciliteren van welzijn en welvaart binnen de kaders van een duurzaam en energie-neutraal eiland.
---	---	---	--	-----------	---	--	---

Doelstelling 7: Een evenwichtige ruimtelijke ordening.

	Actie	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Verbeteren sociale huisvesting (raakvlakken met doelstelling 1). MUAP: A.8.1.	<ul style="list-style-type: none"> Het renoveren van 20 bestaande woningen onder Autoriteit Woningcorporaties; Het vaststellen van de benodigde verordeningen; Het opzetten van een huurcommissie Sint Eustatius. Het in werking stellen van onderzoek naar verkoop (deel) van sociale huurwoningen; Het toedelen van de grond door het OLE aan Bazalt Wonen voor de nieuwbouwwoningen; Start Bazalt Wonen aan het bouwen van nieuwbouwwoningen. Werven projectleider sociale huurwoningen. 	<p>BZK VRO, €500.000 en bijdrage €500.000 uit deel eilandelijke prioriteiten voor (deel) renovatie; BZK VRO €200.000 in 2023 voor opzetten huurcommissie CN-breed.</p> <p>Werving projectleider sociale huurwoningen: begroting KR structureel €667.000 voor uitvoeringskracht.</p>	BZK - DG Wonen	Verkennen proces en plan opzetten huurcommissie. Start maken met renoveren eerste 20 woningen (fase 1). Verordeningen vastgesteld. Bouwgrond (bouwrijp) toebedeeld aan Bazalt. Plan en voorwaarden opstellen voor renovatie overige woningen	Oprichten huurcommissie (financiering beschikbaar vanaf 2023). Continueren renovatie met 30 extra woningen.	Gerenvoerde sociale huurwoningen die aan de huidige wet- en regelgeving voldoen. Een functionerende huurcommissie. Start nieuwbouw sociale huurwoningen door Bazalt.

2	Bewaken of beschermen nationaal erfgoed MUAP: A.6.	<ul style="list-style-type: none"> • Een start maken met het uitvoeren van aanbevelingen Sint Eustatius Heritage Committee, waaronder: • Werven van een Heritage Officer; • Starten aan voorbereidingen First Salute in 2026 i.s.m. verschillende departementen van het Rijk. • Verkennen mogelijkheden bouw monument tot slaaf gemaakt. 	N.v.t., gesprek voortzetten met OCW/Dienst Cultureel Erfgoed.	OCW/OLE – Social Domain	Implementatie aanbevelingen Stata Heritage Commission. Werven Heritage Officer.	Plan van aanpak First Salute gereed. Verkennen mogelijkheden bouw monument tot slaaf gemaakt.	Intensiveren beschermen nationaal erfgoed.
3	Organiseren ruimtelijke ontwikkeling MUAP: C.3.1	<ul style="list-style-type: none"> • Zorgdragen voor consultatieronden met bewoners Sint Eustatius voor ROP; • Vaststellen ROP; • Verkenning uitvoeren t.o.v. grondbeleid. 	N.v.t.	OLE - ENI	Opstellen ROP met input van eilandsraad en bewoners. Vaststellen ROP door Bestuurscollege en eilandsraad.	Consultatie eilandsraad over grondbeleid.	Een modern uitvoeringskader voor ruimtelijke ontwikkeling.

Thema 4: Goed bestuur

Doelstelling 8: Een hoge kwaliteit, effectiviteit en uitvoeringskracht van het openbaar bestuur.

	Actie	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Moderniseren Vergunningenbeleid en afronden updaten verouderde verordeningen (Fase 2.0, Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius) MUAP: D.7.	<ul style="list-style-type: none"> Afronden en updaten van verouderde verordeningen; Werven projectleider digitalisering vergunningen; Plan van aanpak digitalisering vergunningen opstellen; Voorlichting geven over digitaal proces aanvraag en verstrekken vergunningen aan burgers van het OLE. 	N.v.t., deels begroting KR structureel €667.000 voor uitvoeringskracht.	OLE – VTH	Werving projectleider digitalisering vergunningen. Afronden updaten verouderde verordeningen.	Implementatie digitalisering aanvraag vergunningen. Voorlichting geven aan burgers over aanvraagproces.	Een simpel en duidelijk aanvraagproces voor het aanvragen van vergunningen. Toegankelijke informatie over vergunningen voor de burger.
2	Verbeteren Toezicht en Handhaving (Fase 2.0, Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius) MUAP: D.8	<ul style="list-style-type: none"> Werven unitmanager Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH). Vaststellen en implementeren van uitvoeringsagenda 2022-2025; Werving benodigd handhavingspersoneel en opstellen opleidingsplan. 	N.v.t., deels begroting KR structureel €667.000 voor uitvoeringskracht.	OLE - VTH	Werving interim-hoofd Unit VTH. Vaststellen uitvoeringsagenda 2022-2025. Werving opstarten handhavingspersoneel.	Werving opstarten unitmanager VTH. Uitvoeren uitvoeringsagenda 2022-2025.	Het toezichts- en handhavingsarrangement op orde conform Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius.
3	Vergroten uitvoeringskracht ambtelijk apparaat	<ul style="list-style-type: none"> Lanceren Statia Academy; Uitbreiden aanbod cursussen Statia Academy met cursussen voor versterken management en procesmatig werken (zie doelstelling 10, actie 2). 	N.v.t., deels begroting KR structureel €667.000 voor uitvoeringskracht. Voor 2022 is er tevens incidenteel ca.	OLE - PZ	Werving projectleider haven ontwikkeling wetgevingsjurist. Alle medewerkers hebben benodigde ICT-middelen. Lanceren Statia Academy.	Leidinggevend en cursussen over management en procesmatig werken afgerond.	Verduurzamen en intensivering competenties ambtenarenapparaat en garanderen interne opleiding en cursusaanbod.

		<ul style="list-style-type: none"> • Alle medewerkers van het OLE voorzien van een eigen computer om thuiswerken te faciliteren; • Werven projectleider haven ontwikkeling en wetgevingsjurist. 	€1.000.000 beschikbaar op begroting KR, over de besteding worden nog nadere afspraken gemaakt met BZK/DGKR. ²				
4	<p>Trainingen en opleidingen (toekomstige) eilandsraadsleden en gedeputeerden (Fase 2.1, Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius)</p> <p>MUAP: D.3.1/D.4</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Training NIMD voor eilandsraad afronden in juni 2022; • Griffie een introductie laten verzorgen voor nieuwe eilandsraad en gedeputeerden. 	N.v.t., financiële bijdrage BZK t.b.v. opleidings-traject NIMD	BZK/OLE	Training NIMD voor eilandsraad is afgerond. Griffie en openbaar lichaam verzorgen introductiedag aan nieuwe gedeputeerden over procedures, werkprocessen en reglementen.	Opzet opleidingsprogramma NIMD gedeputeerden afgerond. Griffie en openbaar lichaam verzorgen introductiedag aan nieuwe eilandsraad en gedeputeerden over procedures, werkprocessen en reglementen.	Een vliegende start voor (nieuwe) eilandsraadsleden en gedeputeerden.
5	<p>Integriteit</p> <p>MUAP: D.4.3 / D.10.5.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bevorderen bewustzijn over integriteit d.m.v. trainingen via Statia Academy; • Procedure meldingen integriteitsschendingen vaststellen. • Oprichten integriteitscommissie conform Code of Conduct. 	BZK (incidenteel, eilandelijke prioriteiten), €1 mln. voor 2022.	OLE	Verkennen mogelijkheden integriteits-commissie. Proces in werking stellen voor oprichten integriteitscommissie.	Oprichten integriteits-commissie. Procedure melding integriteits-schending vaststellen.	Een integere en professionele werkorganisatie die toeziet op het naleven van het integriteitsbeleid.

² Onder voorbehoud van goedkeuring van de begrotingswijziging KR door de Eerste en Tweede Kamer.

Doelstelling 9: Een optimaal financieel beheer en een goed functionerend financieel toezicht.

	Actie	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Verbeteren financieel beheer (Fase 2.2, Wet herstel voorzieningen Sint Eustatius)	<ul style="list-style-type: none"> Het uitwerken en implementeren van de AO/IC; Het vaststellen van de financiële rechtmatigheid van de uitgaven; Het opschonen en waar mogelijk samenvoegen van de financiële administraties; Het uitvoeren van een interim controle door een externe consultant. 	N.v.t., financiële bijdrage BZK t.b.v. financieel beheer (BU).	OLE – Unit Finance	Het uitwerken en implementeren van de AO/IC. Begin maken met het toetsen van de financiële rechtmatigheid van de uitgaven. Alle financiële administraties op orde en opgeschoond. In september een interim controle laten uitvoeren door externe consultant om de vorderingen m.b.t. het financieel verbeterplan in kaart te brengen.	AO/IC is volledig geïmplementeerd. Vaststellen van de financiële rechtmatigheid van de uitgaven. Verkennen en waar mogelijk samenvoegen van de financiële administraties.	Een belangrijke en noodzakelijke stap in het op orde brengen van het financieel beheer en financieel toezicht en het verkrijgen van een goedkeurende accountantsverklaring over de jaarrekening 2022.
	MUAP: D.12.						

Doelstelling 10: Een hogere participatie van burgers en een vergrote kennis van de werking van het openbaar bestuur.

	Actie	Concrete afspraak	Uit CN-envelop	Verantwoordelijk	Realisatie 2022	Realisatie 2023	Eindresultaat
1	Jeugdparticipatie	<ul style="list-style-type: none"> Stimuleren participatie van jongeren door: <ul style="list-style-type: none"> Debatgroepen (2 groepen die twee keer p/w samenkomen onder begeleiding van jongerenwerker); Jeugdraad Sint Eustatius. 	BZK (incidenteel, eilandelijke prioriteiten), €1 mln. voor 2022.	OLE – Social Domain	Voortzetten van debatgroepen. Verkennen mogelijkheden jeugdraad Sint Eustatius.	Voortzetten van debatgroepen. Waar mogelijk starten voorbereidingen oprichting jeugdraad Sint Eustatius.	Het bereiken van 60% van de jongeren m.b.t. jeugdparticipatie en het stimuleren van betrokkenheid bij lokale politiek.

	MUAP: D.13.1.	<ul style="list-style-type: none"> Incorporeren onderwerpen cultuur. 					
4	Voorlichting en informeren bevolking over verkiezingen; MUAP: D.13.	<ul style="list-style-type: none"> Voorlichting aanbieden over politieke participatie voor bevolking Sint Eustatius. 	BZK (incidenteel, eilandelijke prioriteiten), €1 mln. voor 2022.	OLE	Vorbereiden van voorlichting over politieke participatie.	Het geven van voorlichting over politieke participatie alvorens de verkiezingen van maart 2023.	Een politiek bewuste bevolking die betrokken is bij lokale politiek.